

cultures. Researchers agree that the use of other languages by multilinguals can influence the development of their personalities. The attitude of multilinguals to spoken languages can model their understanding of cultural values, shape their personality, and guide cultural identity.

Aušrelė TARANENKO

O. O. Potebnios kalbotyros institutas, Ukrainos nacionalinė mokslų akademija

LIETUVIŲ IR UKRAINIEČIŲ PARALELĖS KODIFIKUOJANT ŠIŲ KALBŲ LEKSIKĄ NAUJUOJU LAIKOTARPIU (NUO 1990 M.)

Per pastaruosius kelis dešimtmečius lietuvių ir ukrainiečių kalbose, kaip ir kitose šiuolaikinėse Europos kalbose, suaktyvėjo naujų žodžių kūrimo procesas, kuris siejamas su socialinio-ekonominio, politinio ir kultūrinio gyvenimo pokyčiais. Integracijos procesas ir su juo susiję pokyčiai sąlygoja naujų terminų, kuriems reikėtų ieškoti atitikmenų, atsiradimą. Tai politinė, kalbinė ir profesinė užduotis, kurios sprendimui daugeliui kalbų sukurti terminų centrai ar panašios institucijos. Europoje aptinkami du terminų kūrimo modeliai: į vakarus nuo vokiškai kalbančių šalių vyrauja lotyniškais ir graikiškais pagrindais pagrįsti terminai. Vokiškai kalbančiose šalyse ir į rytus nuo jų esančiose Vidurio Europos šalyse vyrauja nacionalinės terminijos kūrimo tendencija. Rytų Europos šalyse taip pat pastebima tendencija pritaikyti terminus kartu su šiuolaikinio gyvenimo reiškiniiais. Lietuvių kalboje aiškiai vyrauja tendencija kurti savus terminus. Kadangi gyvenime reikia vis daugiau naujų žodžių naujai realybei žymėti, kalbininkai turi greitai reaguoti į gyvenimo diktuojamus poreikius. Kad žodį priimtų kalbėtojai, jis turi remtis kalboje jau egzistuojančia žodžių darybos tradicija. Tam reikia ištirti esamus žodžių darybos modelius. Pranešime atsekami ir lyginami metodai, kuriais lietuvių ir ukrainiečių kalbininkai susitvarko su naujų skolinių antplūdžiu, kuris tiesiogine prasme plūstelėjo į lietuvių ir ukrainiečių kalbas kartu su naujomis technologijomis, socialiniais ryšiais, darbo ir kita migracija ir kt. Buvo labai įdomu atsekti aktualius lietuvių ir ukrainiečių kalbų procesus ir rasti bendras tendencijas bei skirtumus.